



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Conceptionis B. Mariæ Virginis festo Paraphrasis in lectionem Ecclesiast.
XXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

te Dominus Deus tuus, ideo merendi, placendi ei atque coronandi te, pro cuiusmodi bonis occasiones tibi mittit. Imitare igitur misericordiam sanctissimi Nicolai, ut inuenias tu quoque misericordiam Christi, qui est cum Patre & Spiritu sancto benedictus in secula, Amen.

IN SOLENNITATE CONCEPTIONIS
Gloriosissimæ semper Virginis Mariæ, lectio
Ecclesiast. XXIII.

Ego quasi vitis fructificavi suauitatem odoris, & flores mei fructus honoris & honestatis. Ego mater pulchra dilectionis, & timoris, & agnitionis, & sanctæ spei. In me gratia omnis vitæ & veritatis, in me omnis spes vitæ & virtutis. Transite ad me omnes qui concupiscitis me, & a generationibus meis implemini. Spiritus enim meus super mel dulcis, & hereditas mea super mel & fauum. Memoria mea in generatione seculorum. Qui edunt me, adhuc esurient, & qui bibunt me, adhuc sitient. Qui audit me, non confundetur, & qui operantur in me, non peccabunt. Qui elucidant me, vitam æternam habebunt.

PARAPHRASIS IN EANDEM LECTIONEM.

Verba huius lectionis charissimi, quamuis de increata, æternæque sapientia scripta sint & intelligentur, applicantur tamen per spiritualem significationem, beatissimæ semper Virginis Mariæ, idque vsu & auctoritate Ecclesiæ catholicæ, quæ non errat nec fallitur, quia doctorem & rectorem sui habet Spiritum sanctum, qui idem autor est totius sacre scripturæ, cuius varia esse sensa multiplicesque intelligentias nemo nescit, qui vel aliquid norit. Itaque & nos matris Ecclesiæ irrefragabili auctoritate subnixi, sanctosque patres diuinorum scriptorum interpretes vel tractatores, seculæ sectantes, licet hodie improbi quidam vel alioqui nimium rudes putent quæ de Christo scribuntur, alijs applicari non debere, totam hanc lectionem matri virgini libenter applicabimus: siquidem & sancta mater Ecclesiæ in diuinis officijs, multa de Christo scripta nedum matri, sed & cæteris Christi membris scienter sapienterque accommodare non dubitat, certa quæ capiti conueniant, ea facile posse etiam membris adiungi, quamuis aliter capiti, aliter membris congruant. Si quis hæc de re dubitat legat sanctorum patrum monumenta, & illorum testimonijs verum nos dicere probabit. Sed his propter improbos aut insulos quosdam obiter præmissis, ad ipsius lectionis interpretationem nos accingamus. Dicit itaque B. Maria, qua nullus omnino innocentia, sanctitate puritateque ad æternam & increatam sapientiam propius accedit: Ego quasi vitis fructificavi suauitatem odoris. Ego produxi fructum suauitatis Christum Dei Filium, qui suauitas est odoris, utpote olfactum spiritualem interioris hominis suauiter recreans, potenter alliciens, ac vehementer oblectans. Quomodo enim fructum suauem, bonum ac viridem profert vitis odorifera vel dum floret, vel dum uvas producit, vel dum vino inebriat, ita ego ancilla Domini, ad hoc à Deo, eius

Maria quam
recte comparatur
viti.

Luce 1.

eius misericordia me præueniente, electa, Christum, qui flos est in incarnatione, botrus in passione torculari crucis expressus, vinocy inebrians cœlicæ suauitatis, genui. Aut ita: Ego quasi vitis fructificauit, id est, fructum dedi, aut produxi odoriferum suauemq; qui fructus est odor bonæ famæ (quia euulgata sum Dei vera esse mater) & innocentis vitæ meæ, dispergens se circumquaque, & neminem non excitans, quin ex tam ingenti beneficio intelligat potissima & præminentissima gratiarum dona propterea mihi diuinitus concessa. Quis enim non videt quanta sit bonitas & misericordia Dei, qui matrem sibi elegit, eam dignam fecit, tot, tantisque gratijs eandem donauit, propterea quod ex ea vellet nasci? Est enim locutionis modus quidam, quo & Paulus vicitur Corinthijs scribens: *Gratias Deo, qui per nos odorem notitiæ suæ manifestat.* Et in Canticis: *Curremus in odore vnguentorum tuorum.* Itaque, ego quasi vitis fructificauit suauitatem odoris, aut ex bona fama, & virtute, aut quia odoriferum fructum Christum peperit. Et flores mei fructus, honoris & honestatis. Florem præcedere fructum nemo ignorat. Maria autem hic dicit, flores quoque suos esse quosdam fructus sanctissimæ & lucidissimæ contemplationis, affectiones purissimas ac feruentissimas, venustissimos denique mores, actiones ædificatorias, verba sapientissima: postremo, omnia signa motus ac gestus virginalis verecundiæ in Maria beatissima Virgine ita erant flores, vt nihilominus essent fructus quoque honoris & honestatis. Ita enim omnia in Deum erecta, ita Deo suauiter erant placenta, ita deniq; ad Dei amorem, ad virtutum quoq; studium erant singula beatæ Mariæ cõuersa, ita vel minima quæq; erant, siue in moribus, siue in verbis beatæ Mariæ ad Dei amorem excitatiua, ædificatoriâq; vt merito ea, quæ in alijs sanctis dicentur flores, in hac dicantur electissima Dei virgine fructus honoris & honestatis. Ego mater pulchræ dilectionis & timoris, & agnitionis, & sanctæ spei. Ex Maria virgine tanquam ex origine virtutum hæc in nobis non generant, nec infunduntur (quia Dei solius hoc opus est) sed quia ipsa hæc filijs Dei impetrat, impetrataq; dispensat, tanquam ea cui regnum misericordiæ suæ Deus commisit, vt sit ipsa Dei nomine in omnes qui inuocant Deum, aut qui etiam inuocant ipsam propter Deum, tanquam Dei, eiusq; donorum dispensatrix, mater, hoc est, impetratrix pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis, & sanctæ spei. Aut ita: Ego mater sum pulchræ dilectionis, id est, ego sum mater ipsa eius, in quo est, & a quo procedit pulchra dilectio. Ego sum quæ genui eum, in quo fons est & scaturigo pulchræ dilectionis. In me, ex colatione & ex autoritate filij mei est potestas impetrandi gratiam omnem vitæ & veritatis, hoc est, spiritualis, virtuosæq; vitæ. In me ex committione est filij mei, tanquam in dispensatrice, omnis spes vitæ & virtutis. Transte ab affectu rerum mundanarum, ad amorem virtutum, & venite ad me omnes qui concupiscitis me, id est, qui ex desiderio diligitis me, qui meam interuentionem intercessionemq; & opem desideratis: & a generationibus meis implemini. Generationes suas beatissima virgo Maria, vocat operationes suas sanctas, quæ ex ea veluti fructus prodierunt, nos rescipientes. Spiritus enim meus super mel dulcis est in seipso, suavis ac quietus, quoniã gustantibus me, ac dona mihi à Deo collata participantibus mentem exhibeo affectuosam, piã ac suauem. Et hæreditas mea, id est, spiritualia bona gratiarum, quæ Deum

Cor. 2.
Cant. 1.

Flores B. Mariæ qui quales fuerint fructus.

Quomodo Maria intelligenda sit pulchræ dilectionis esse mater.

Generationes B. Mariæ spiritaliter quæ sunt. Hæreditas Deum a matrem quæ sit.

f aman-

amantibus hæreditas sunt, quippe qui terrena contemnunt, hæc super mel & fauum dulcia sunt. Memoria mea nunquam peribit, sed manebit in generatione seculorum. Qui edunt me, adhuc esurient, & qui bibunt me, adhuc sitient. Hoc est, qui gustant experianturq; meam benignitatem, benevolentiam, amorem, qui experiuntur meam, hoc est, eam per me tanquam per gratiarum Dominicarum dispensatricem, elargitionem clementissimam, non fatiabuntur, nec fastidium honorum diuinorum, sed magis famem & sitim habebunt. Qui meis exhortationibus atque consilijs obtemperans, audit me ad timorem & amorem filij mei, tam verbo, quam exemplo inuitantem, nõ confundetur, sed consequetur salutem. Qui operantur in me, id est, iuxta meam conuersationem exemplarem viuentes, non peccabunt in eo scilicet quod me imitantur. Qui elucidan: me, hoc est, qui gloriam meam, qui gratias & dona mihi à Deo collata alijs insinuant ac manifestant, vitam æternam habebunt.

EXEGESIS EVANGELII SOLENNITATIS

eiusdem, Matthæi I.

FILIVS DEI, qui de honorandis parentibus legem tulit, matrem suam nedum in triumphante, sed etiam militante ecclesia mirifice exaltauit, reddiditq; eam summè venerabilem, multosq; per anni circulum solennes dies in eius honorem fecit institui & celebrari, idq; adeo, vt etiam diem conceptionis eius non sine nutu diuino colat Ecclesia catholica, nihil dubitans, quin sicut Omnipotens Deus facillè potuerit pro sua virtute, ita & optimè nouerit pro sua sapientia, & convenientissime ac libentissime vulerit pro sua bonitate eam, quæ futura erat Dei veri vera genitrix, præ cunctis creaturis singulariter ac præcipuè honorare, & ab omni omnino præseruatam cuiuslibet culpæ macula, summis & excellentissimis decorare charismatibus. Itaque hodie festum agimus diem conceptionis virginis sacratæ, in quo Euangelium recitatur ex Matthæi primo cap. desumptum, quod nos modo exponemus.

Liber generationis Iesu Christi filij Dauid, filij Abraham.

Scripturus generationem Iesu Christi Euangelista, librum vocat generationis Euangelium suum, quamuis nõ sola generatio Christi, verum etiam totius vitæ eius decursus, passio & resurrectio describatur. Hoc autem eam ob rem fecisse creditur, quod caput principiumq; nostræ redemptionis, nostræq; salutis fuerit incarnatio Christi. Iustè igitur ab incarnatione, seu à Christi generatione liber Euangelij inscribitur, quia omni admiratione plenissimum est, quod Deus homo factus est. Nominat autem Christum primo filium Dauid, quam Abraham, licet generatione & ordine Abraham prior fuerit, quam Dauid, quia vulgarissimum erat apud omnes, Christum ex femine Dauid esse nasciturum. Vnde Phariseos cum interrogaret Dominus de Christo, cuius filius esset, dicunt ei: Dauid. In omnium itaq; ore versabatur, Christum filium esse ex Dauid nasciturum, adeo vt mulier quoque Chanaanæ de sinibus suis egressa, dum salutem posceret filia suæ, diceret: *Miserere mihi fili Dauid, quoniam filia mea a male à damonio vexatur*. Pueri quoque in templo cantarent: *O janna filio Dauid*. Multo namq; vicinior recentiorque erat promissio

Euangelium
sui cur Mat-
thæus librum
vocat gene-
rationis Iesu
Christi.

Matth. 22.
Christus vti
habitus fue-
rit ab omni-
bus penen-
sus Dauid.
Matth. 5.
Matth. 21.

missio Dauid, quam Abraham facta. His autem ex omnibus certior, & præcipua de Christo est facta promissio. Si quidem Abraham dictum est: *In semine tuo benedicentur omnes gentes.* In semine non immediate ex Abraham nato sed deriuato, & ex filia Abraham immaculatissima virgine Maria nato. Porro, Dauidi promissus est Christus, quando dictum est illi: *De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.* Dixi autem potissime his duobus promissionem factam, tanquam his qui opinatissimæ præ ceteris fuerint sanctitatis & dignitatis. Nam Abraham primogenitus Thare fuit sacerdos altissimi, non eo ritu, ut postea in lege scripta: sed quomodo sub lege naturæ eo tempore vsque ad Isaac perhibentur primogeniti fuisse sacerdotes, benedictionem à patribus præ alijs præcipuam accipientes. Hoc modo Abraham & Isaac in linea generationis Domini sacerdotes fuerunt. Dauid verò rex præ alijs nominatur.

Abraham & Isaac quo ritu fuerint sacerdotes.

Abraham genuit Isaac. Isaac autem genuit Iacob. Iacob autem genuit Iudam & fratres eius.

Abraham Isaac genuit supernaturaliter ex Sara coniuge, ideo dicitur per repromissionem genitus Isaac. Pœcunditatis namque duplex habuit eius mater impedimentum. Erat natura sterilis: erat præterea iam ex senio infœcunda atque inepta ad conceptum: Quocirca diuina effectum est virtute, ut fœcunda efficeretur Sara Isaac filium conceptura: quo clarius intelligeretur Christum figurare, quo grandiori miraculo fuisset conceptus. Hoc modo Iacob quoque ex sterili natus est. Scriptum namque est, quod Isaac ad precandum Dominum se contulerit pro vxore infœcunda, ut conciperet. Vnde Isaac, quem generauit Abraham, & Iacob quem Isaac genuerat, filij sunt non solum carnis, sed etiam repromissionis, non ob hoc tantum, quod hæreditatem terræ repromissionis (dicente Domino ad Abraham, *Tibi dabo terram hanc & semini tuo*) susceperunt, quæ significabat cælestem repromissionem, terram videlicet, viuientium, in qua bona Domini se visurum S. propheta quoque credidit: sed etiam ob hoc filij promissionis vocantur, quod non tam vsu humano, quam dono cælesti, quod geniti sint, prouenerit. Isaac quoque genuit Iacob. Et hic Iacob sacerdos fuisse creditur, indutus vestibus Esau valde bonis, dum benedictionem à patre acciperet Esau primogeniti: cui si non vendidisset, iura primogenituræ, debebantur. Fuit autem Iacob vir simplex & innocens, visionem crebro habens angelorum, qui nominis mutatione ab Angelo sancto vocatus est Israel. Hic moriturus de Christo multa prophetauit, filiosque suos benedicens, sanctissimum vitæ finem habuit. Esau autem nulla hic mentio fit, quia nihil erant eius posteri cum Israelitarum gente ac genere, è quo Christi generationis linea deriuatur, habituri commune. Quod genus in sequenti mox generatione exprimitur, quando dicit: Iacob autem genuit Iudam & fratres eius, duodecim scilicet patriarchas. Iudas iste non primogenitus fuit, sed quartus filius Iacob, hic tamè fratribus suis præponitur, propterea quod ex eius semine Christus fuerit natus. Hæbit nihilominus tribus ex Iuda nata præ alijs hanc claritatem, quod ex ea reges orti sunt, cultusque Dei deuotior perseverauerit in tribu Iudæ, quam in reliquis tribubus.

Gene. 21. Galat. 3. 4.

Gene. 17. Gene. 21.

Gene. 25.

Isaac & Iacob cur repromissionis vocentur filij. Gene. 12. 13.

Psal. 16.

Gene. 5.

Gene. 7.

Iacob quomodo fuerit sacerdos ante legem.

Gene. 25.

Simplicitas Iacob quanta fuerit.

Gene. 31. 35.

Gene. 49. 10.

Gene. 9.

Iudæ tribus privilegia vnde fluxerunt. 1. Reg. 12.

Iudas autem genuit Phares, & Zaram de Thamar. Phares

f 2 autem

autem genuit Esrom. Esrom autem genuit Aram. Aram autem genuit Aminadab. Aminadab autem genuit Naafon.

Genef. 38. Quomodo Iudæ Phares & Zaram pepererit Thamar, liber indicat Gene-
feos. Narrat enim Thamar nurum Iudæ mutatis vestibus meretricem exi-
stimatam, & à socio cognitam concepisse. Quia cum Iudas dare nollet Se-
lam filium suum Thamar in maritum, qui fratrum suorum sine prolibus
defunctorum semen suscitaret, Thamar in via, qua Iudam sciuit transitarū
mutato habitu sedit (desiderabat enim de sanctorum semine prolem concipere.) Ille igitur nesciens hanc nurum suam esse, concubuit cum ea & gemi-
nos hos generavit. Itaque Thamar hos quidem ex fornicatione accepit, non
tamen hæc nebula fornicationis claritatem generationis obfuscat Christi,
sed illustrat magis, & misericordissimam eius prædicat erga nos dignationē,
quod non solum pro peccatoribus incarnari, sed etiam de peccatoribus nati-
ci dignatus est. Idcirco cum nullam, vt Hieronymus ait, sanctorum posuisset
mulierum in linea generationis Mattheus, non erubuit tamen nomina earū
matrum inferere, quas scriptura reprehendit. Nam vt ex posterioribus erit
manifestum, Rahab quoque ponitur & Bethsabee, & Ruth Moabitibus, quæ mul-
lier licet esset virtutis, alienigena tamen erat, quā in Ecclesia Domini intrare
etiam post decimam generationem lex prohibebat. Quapropter D. Chry-
sostomus ait: Si nudi tantum hominis genus describeretur, merito has Euan-
gelista reticuisset. Quia verè de incarnati mysterio Dei scribitur, non me-
do non tacere, verum etiam ostentare debemus. Venit enim non vt nostra
effugeret opprobria, sed vt ea potius extingueret. Quare omnia opprobria
quæ propter eos sustinuit, illum nobis non modo nō reddunt probrosum,
sed magis gloriosum ex misericordia. Docet quoque in ipso Euangelij vesti-
bulo nobis non gloriandum in parentibus, sed proprijs virtutibus. Itaque Iu-
das genuit Phares. Hic Phares cum patre suo Iudā ingressus est Aegyptum,
vbi genuit Esrom. Esrom quoque ibidem genuit Aram, & Aram Aminadab
Aminadab quoque in Aegypto genuit Naafon. Sed vterque tam pater, quam
filius cum Mose Aegyptum egressus est. Hic est Aminadab, de quo referunt
Hebræi quod mari rubro diuiso, cum Moses ingrederetur, nemo aliarū tri-
buum mox sequi ausus fuerit, donec Aminadab cum tribu sua, in qua præ-
cipuus erat, secutus sit, deinde etiam alia tribus sint secutæ.

Naafon autem genuit Salmon. Salmon autem genuit Booz de Rahab. Booz autem genuit Obed ex Ruth. Obed autem genuit Iesse.

Num. 7. Naafon princeps fuit tribus Iudæ, de quo in Numeris legimus, cuius sor-
ror Elisabeth vxor fuit Aaron sacerdotis. Salmon autem genuit Booz de
Rahab: & Booz genuit Obed ex Ruth. Hic est Salmon qui cum Iosue terram
intrauit promissionis. Porro, Rahab meretrix erat vrbis Hiericho, quæ
exploratores à Iosue missos suscepit, & abscondit, atque per fenestram
domus quæ hærebat muro, ex ciuitate Hiericho, emisit. Deinde capta vrbe cū
propinquis amicisque suis omnibus quotquot illa saluari voluit, & in domo
sua cōtinuit, māsit ex omnibus incolis oppidi illius salua. Hinc ad Iudaismū
relieta.

Exod. 6.
Ruth 4.
Iosue 6.

Iosue 6.

reliſta gentilitate conuerſa fuit, probataq; vita: ob quam rem à Salmone creditur deſponſata. Sunt qui Rahab meretricem non fuiſſe putant, licet ſic cognominata fuerit. Aiunt enim in Hebræo poni hoſpitratricem. De Booz in hiſtoria Ruth legitur, vbi quod vir ſyncerus, iuſtus, caſtuſq; ac timoratus fuerit inſinuatur. Ruth verò Moabitis alium habuerat maritum filium Nohemi, quæ Nohemi, ob famem extra Iudæos ad alienigenas peregrinata fuerat. Ruth itaque ſocrum ſuam marito deſuncto diligens, eidemq; adhærens reuerentem ad terrâ Iudæ comitata eſt. Ibiq; cum mulier eſſet virtutis, à Booz opulento in vxorem ducta eſt. Erat autem, vt dictum eſt, alienigena, vtpote Moabitis. Quare non tam pro ſe, quàm etiam contra ſe legem habuit Domini. Nam lex Moſaica, Ammonites & Moabites excludebat ab Eccleſia Iudæorum penitus. Ex hac parte non erat recipienda in ſocietatem aut communionem filiorum Iſrael. Ex alia autem parte, quoniam ex terra Iudæ priorem habuerit maritum abſque prole deſunctum ei hoc concedebatur. Lex enim prioris mariti fratrem aut propinquum in maritum ad ſuſcitandum deſuncti fratris aut propinqui ſemen conceſſit. Hæc igitur lex iterum ſuccurrit, vt non ſolum in eccleſiam Domini intraret, ſed etiam in conſanguinitatem Chriſti, vtpote quæ ſecunda generatione genuerat Dauid regem. Eſt itaque non ſolum in Eccleſiam Iudæorum ingreſſa, ſed etiam mater regum effecta. Huius autem gratiæ ſe fecit dignam, pu- ta vt tali nobilitaretur connubio, quia patriam, cognatos, amicos, parentes & domum ſuam reliquit, ad Deum Iſrael cum ſua ſocru confugiens. De his duabus matribus Rahab & Ruth Chryſoſtomus ait: Vides, inquit, quia non fruſtra Rahab & Ruth Euangelista intulit mentionem? quæ: um vnã alienigenam, alteram etiam meretricem fuiſſe conſtat: ſed vt diſceres idcirco veniſſe Chriſtum, vt mala noſtra deleret omnia. Non enim quaſi iudex, ſed quaſi medicus aduenit. Sicut igitur illi de quibus ſecundum carnem natus eſt, coniuges ſuſcepere meretrices: ſic etiam ille fornicatricem hominum naturam ſibi copulauit.

Rahab nō
fuiſſe mē-
tricem.Ruth 4.
Ruth 2.

Deuter. 23.

Deuter. 25.

Ruth contra
legē vii ma-
ter regū Iu-
dæorum ef-
fecta ſit.

Chryſoſto.

Ieſſe autem genuit Dauid regem. Dauid autem rex genuit Salomonem ex ea quæ fuit Vriæ. Salomon autem genuit Roboam, Roboam autem genuit Abiam. Abia autem genuit Aſa, Aſa autem genuit Ioſaphat.

Supra dictum eſt Booz ex Ruth Moabiti de Obed generaffe: Obed verò Ieſſe, qui Dauid genuit regem. Eſt autem Ieſſe trinomius. Siquidem vocatus eſt Iſai in primo libro Regum, & vocatur hic Ieſſe, de quo Eſaias loquitur propheta: *Egredietur virga de radice Ieſſe & ſtos de radice eius aſcendet.* Fuit alio quoque nomine vocatus Nahas. Hic itaque genuit Dauid regem omnium filiorum minimum. Dauid iſte mira fuit pietate in Deum deuotus, vir Euangelica perfectione inſignis. Nam perſecutori ſuo ac hoſti Sauli, cum illum in manus ſuas tradidiſſet Dominus, Dauid non ſemel pèpercit, vitam donauit, omni iniuria abſtinuit, illum adorauit, humilimeq; honorauit, ſe pulicē, canem mortuum ac perdicem nominans. Imo poſtquam in duo crimina graua labi permiſſus eſt, homicidij ſcilicet, & adulterij, & pœnitens Deo reconciliatus eſt, quantum humiliauit ſe erga blaſphemum Semei,

Ruth 4.
1 Reg. 16.
Ieſſe nomen
triplex.
Eſai 11.Dauid regem
Euangelica
taſſe perfe-
ctione in-
ſignem.
1. Reg. 14.
2. Reg. 6.
2. Reg. 11.
2. Reg. 16.

f 3 sibi,

Manfuetudinis quantu fuerit Dauid erg filios inimicos. Ibidem. 2. Reg. 15.

sibi, hoc est, Dauidi regi insultantem? Certè quamuis rex esset, nullam tamen maledicentiæ vicem in illum retulit, sed ne militem quidem vlcisci regis iniuriam volentem permisit, sed eundem compescens: Dimitte, inquit, vt maledicat Dauid. Forsan Dominus respiciet humilitatem meam, & reddet mihi benedictionem pro maledictione hac hodierna. Deniq Absolonè filium fugiens, cum arcam Domini sacerdos sumere cum Dauid vellet, qua deuotissimus vir magis solaretur fugam suam, non est passus rex sanctus vt educeretur arca, sed dimittite, inquit eam. Si propitius est mihi Dominus, ostendet eam mihi iterum. Quod si ræ reiecerit, dicens: Non places: Dominus est, quod bonū in conspectu suo videbitur, faciat. Vide igitur quam humilis & mansuetus, quam pius & Deo deuotus vir fuerit, adeo vt Dominus de eo dixisse legatur: *Inueni virum secundum cor meum.*

Psalm. 57. Ador. 3. 2. Reg. 15. 2. Reg. 5. 1. Paral. 3. Nathan quis fuerit.

Hic itaque genuit Salomonem ex ea quæ fuerat vxor Vriæ, hoc est, ex Bethsabee. Non tamen hic erat puer, qui per adulterium natus est Salomon (siquidem puer ille infans obiit) sed omnibus fuit filius Dauid ex Bethsabee (vt quidam volunt) iunior. Post mortem namque Vriæ, Dauid Bethsabee accepit vxorem. Ex qua quatuor filios recepit, puta Samma, Sobab, Nathan & Salomonem. Fuit itaque Salomon omnium iunior, fratrem habens Nathan ex utroque parente per generationem carnis, non vt quidam mentiuntur per adoptionem Dauidis, qui illum filium Vriæ cum Bethsabee eius matre, dum coniugem sibi copularat eandem, in filium sumpserat adoptiuū.

Philo Hieron.

Quin potius (vt Philo asserit, cuique Hieronymus consensit) Nathan frater fuit Salomonis ex utroque parente. Nam nisi fuisset, quomodo Christus fuisset Filius Dauid, posteritate Salomonis deficiente, quam Lucas ascendendo per lineam Nathan ducit vique ad Dauid? Dauid nanque cum primogenitus eius Amnon fuisset occisus, Absolon quoque interemptus, subsecutaq esset discordia filiorum discertantium, in regno quis patri succederet, iurauit, hoc est, decreto firmavit, quod minimus ex Bethsabee post se regnare inciperet cum sua posteritate, si quam haberet. Ea autem deficiente, succederet posteritas Nathan qui proximus natu fauerat Salomoni, vt pote præter Salomonem inter fratres suos ex matre Bethsabee iunior. Quod & Bethsabee Dauid postea promisit, se non reuocaturum, quando Adoniam à præsumpto propterea regno deposuit, sic dicens: *Sicut iuravi tibi per Dominum.* Per Dominum, inquit, quo intelligas Domino hoc iuramentum Dauidis placuisse, atque non ex amore carnali Bethsabee, sed ex beneplacito atque constituto diuino emissum. Ergo sicut iuravi tibi, inquit, per Dominum Deum Israel, ita fiet: vt pote id quod iuravi, & quod tu desideras impleri, vt Salomon filius tuus regnet super solio meo. Nam diuina iussione

Luca 3. 1. Reg. 13. 2. Reg. 8. 3. Reg. 1.

Ibidem.

hoogestum in Paralippomenon primo libro Dauid testatur, dum moriturus principibus loquitur, dicens: *Dominus elegit Salomonem filium meum, vt sederet super solium meū.* Huius posteritas Salomonis defecit in Ochozia, qui filiū naturalē non habuit. Itaque Ochozias ex sola posteritate relictus erat Salomonis. Quo non habente filium, eo quæ interempto, Athalia conata est omne semen regum occidere, puta quod ex linea Nathan fratris Salomonis supererat, & illius stirpi regniq dignitati in regno succedere debebat. Seruatus est tamē Elich, aut Eliakin ex Ahrafariū ex stirpe Nathan ortus:

1. Paral. 28. Salomonis posteritas quando defecit. 4. Reg. 11.

qui

qui sic dicebatur, utpote donati lege ac iure successione in regno: & vocabantur filij ac fratres principis. Vide Breuiarium Philonis. Hic autem Elich, & Eliakim cognominatus est Ioas à Ioizabeth sorore Ochozia. Nam persecutioni Athaliae fuit subtractus, & seruatus. Hic primus (ut dixi ex cathena seu linea Nathan filij Dauid descendens) non tamen putes illum fuisse Nathan, qui propheta dicitur & sacerdos, sed filium Dauid) rex Iudae est institutus, iuxta decretum Dauid. Itaque Dauid genuit Salomonem, qui regnauit sapiens, pius atque deuotus Deo in principio: in fine tamen per mulieres deprauatum est cor eius. Ex Salomone natus est Roboam, qui dure loquens plebi, atque cum austeritate imperans, decem tribus ut à se deficerent, ansam praebuit. Ex Roboam Abia: ex Abia Afa: ex Afa vero Iosaphat natus est. Hi duo reges Afa & Iosaphat inter pios & bonos reges numerantur, licet reprehensione non careant.

Iosaphat autem genuit Ioram. Ioram autem genuit Oziam. Ozias autem genuit Ioathan. Ioathan autem genuit Achaz. Achaz autem genuit Ezechiam. Ezechias autem genuit Manassen.

Iosaphat genuit Ioram virum prauum, qui filiam Achab & Iezabel pessimae ac Gentilis foeminae accepit vxorem, qui fratres suos occidit: nec Heliae est increpationibus correctus. Hic Ioram dicitur hic genuisse Oziam, licet secundum historiam veritatem, ut Regum libri testantur, genuerit immediatè Ochoziam. Ochozias verò genuit Ioas. Et Ioas genuit Amasiam. Amasias verò genuit Oziam. Tres igitur reges intermedii ab Euangelista intermissi sunt. Cuius rationem Hieronymus, Hilarius & Chrysostomus assignant, quod hoc propterea factum sit, quia Ioram femini miscuit se impijssimae Iezabel, cuius filiam acceperat vxorem: ideo eius posteritas vsque ad quartam generationem abiicitur, ne in Christi sanctae generationis ordine collocetur. Hic Ozias tumidus, cum sibi officium niteretur vsurpare sacerdotum, à Deo lepra in fronte percussus est. Sentiens autè lepram mox de templo festiuauit exire, quia intelligebat Domini plagam: idcirco creditur poenituisse. Genuit is autem Ioathan, qui patre uiuente seorsum propter lepram, gubernauit interea palatium vir iustus. Hic genuit Achaz, virum reprobum Achaz autem genuit Ezechiam virum optimum, religiosum at Deum timentem, adeo ut de illo quartus Regum liber dicat, quod nec ante, nec post eum aliquis fuerit Regum ei similis. Hic genuit Manassen. Postquam infirmus lecto decubuerat flens & Dominum orans. (Nam oranti adiecit ei ad viuendum Dominus quindecim annos) interim genuit Manassen. Vnde volunt Ezechiam non horrore mortis aut metu fleuisse, sed propterea tantum, quod non relicto semine mori deberet, quo fieret ut è semine suo non nasceretur Christus, frustrareturque spe promissionis patribus olim à Deo factae.

Manasses autè genuit Amon. Amon autè genuit Iosiam. Iosias autem genuit Iechoniam & fratres eius in transmigracione Babylonis. Et post transmigracionem Babylonis, Iechonias genuit Salathiel. Salathiel autem genuit Zorobabel.

4. Reg. 13.
2. Paral. 21.

4. Reg. 22.

2. Par. 14.

4. Reg. 27.

Hieremias
quo tempo-
re orsus sit
prophetare.
1. Eccl. 49.

4. Reg. 17.

2. Paral. 20.

Hieron.

Iechoniam
fuisse multi-
nominum.

Ioachim.

4. Reg. 23.

Hierem. 37.

& 52.

Elich.

Neri.

Luc. 3.

Pfalm. 17.

Philo.

Pfalm. 88.

Salathiel
quis fuerit.

Zorobabel
quis fuerit,
& vnde sic
dictus sit.

Luc. 3.

Reges quina
plura nomi-
na habuerunt.

Manasses iste vir fuit flagitiosus, quâuis ex sancto patre genitus, & Hierusalem sanguine repleuisse vsque ad os scribitur. Captus tamen à rege Assyriorum & in carcerem coniectus, inter vincula vehementer poenituit, Deumque inuocans liberatur, & regno restituitur. Hic genuit Amon: qui patrem suum in sceleribus, non in poenitentia delictorum est imitatus. Hic virum sanctissimum Iosiam genuit. Siquidem cum octo duntaxat esset annorum Iosias, cepit querere Dominum. Sub hoc Hieremias quoque orsus est vaticinari. De hoc Iosia Ecclesiasticus loquens, dicit: Memoria Iosiae in compositione odoris, facta opus pigmentarij, in omnium ore quasi mel indulcorabitur, & vt musica in conuiuio vini. Hic Iosias, inquit Matheus genuit Iechoniam & illius fratres in transmigracione Babylonis, hoc est, imminente transmigracione Iudeorum in Chaldaeam, cuius fuit regia ac metropolis Babylon. Hic Iechonias filius Iosiae, pater est alterius Iechonix, qui post transmigracionem genuit Salathiel. Vnde secundum Hieronymum, intermissa est hic generatio, scriptorum vitio, quod ex quarto Regum & secundo Paralippomenon libris probatur. Vbi is, qui Iechonias nominatur, natus in transmigracione Babylonis vocatur Ioakim. Quapropter Hieronymus: Scimus, inquit, Iechoniam priorem ipsum esse, quem & Ioakim: secundum verò filium, non patrem. Quorum prior per k & m, hoc est, Ioakim: sequens verò, per ch, & n, hoc est Ioachim scribitur. Fuit itaque Iechonias idem, qui & Ioakim, qui filium genuit Ioachim post se regnantem. Hic tandem sponte se tradidit Nabuchodonosor, abductus in Babylonem. Vbi contra iusiurandum, hoc est contra datam fidem Nabuchodonosor, cum eum posuisset in carcerem, post annos multos tandem à filio huius magni Nabuchodonosor Euilmerodach est liberatus & honoratus valde. Fuit autem & aliud ei nomen, quo vocatus est Elich: sed post liberationem eius ex carcere, vocatus est Neri, quomodo à Luca quoque nominatur. Timebatur autem lucernam ex stirpe Dauid extingui in Israel. Ideo dum in carcere esset, & dicitur pro eo fertur & cantatur Pfalmus octuagesimus septimus: *Domine Deus salutis mea*. Dum vero esset liberatus, in gratiarum actionem teste Philone, & dicitur est & decantatus Pfalmus qui sequitur octuagesimus octauus. *Misericordias Domini*, &c. Cui ex carcere liberato, mox datus est à Deo filius proprio nomine vocatus Mezisebeel, cognomine vero Salathiel, qui genuit filium Barachiam, qui dictus est à principatu Zorobabel, id est, princeps captiuitatis Babel. Hic Zorobabel genuit Resa quem, Lucas nominat. Obseruandū enim est, quod ferè omnes qui post Ioas primum regē ex linea Nathan deficiente stirpe Salomonis regnarūt, atque ipse Ioas aut binomij aut trinomij fuere. Nam & hic in vicinioribus idem est qui Ioachim: & à Philone Elich: & Neri, tam à Philone, quàm à Luca: & hic in Mattheo Iechonias nominatus est. Idem & Mezisebeel aut Mesizehel & Salathiel. Barachias quoque & Zorobabel idem est vir.

Zorobabel autem genuit Abiud. Abiud autem genuit Eliachim. Eliachim autem genuit Azor. Azor autem genuit Sadoch, Sadoch autem genuit Achim, Achim autem genuit Eliud. Eliud autem genuit Eleazar. Eleazar autem genuit

nuit Mathan. Mathan autem genuit Iacob.

Deficiente nobis scriptura sacra ac certissima historia, unde probari possint hæc generationes, nihil à nobis dici potest, nisi quomodo Euangelista dicit, & intelligi voluit generationes has sibi inuicem fuisse succedentes. Scripsit enim his qui illo tempore vivebant, quibus ignotum non erat, qua linea quorumque nominibus Maria ex semine Dauid deduceretur. Hoc enim erat necessarium, si verè recteque Christus natus ex semine Dauid deberet dici. Hoc, inquam necessarium est Mariam fuisse ex Dauidica stirpe natam. Alioqui Christus non esset filius Dauid. Neque enim satis foret Ioseph ex Dauid deductum, si non Maria quoque fuerit filia Dauidis, ex qua sola Iesus Dei Filius carnem suscepit. Itaque minor fuit sollicitudo, quam ut clare scriberetur Mariæ genealogia: quandoquidem tunc, puta in initio fidei, nemini ex fidelibus erat hæc ignota.

Matheus quibus suum Euangelium scripsit.

Mariam probari filiam Dauid.

Iacob autem genuit Ioseph virum Mariæ, de qua natus est Iesus, qui vocatur Christus.

Ut paulò ante dixi, satis probatur hic & alijs Euangelicis testimonijs, Ioseph esse filium Dauid. Sed quid hoc ad Christum, qui ex Ioseph non est natus? Oportebat igitur Mariæ genus deduci, quo unde Christi veniret genealogia, constaret. Verum Hieronymus, omnesque alij tradunt consuetudinem non esse scripturarum, ut mulierum generationis ordo contextatur. Ideo omisissis aliorum opinionibus, quæ in varijs autoribus alia atque alia reperiuntur, vnus dicam opinionem, qui dicit, Matthæum carnalem generationem, naturalemque descripsisse. Idcirco posuerit, ait, patrem naturalem Ioseph Iacob: cæterum, Lucas alio posuerit respectu patrem Ioseph Eli, seu Elich. Syris namque & Aegyptijs idem esse nomen volunt Philonis, Eli, siue Elich eundem fuisse quem & nos Ioachin patrem naturalem beatissimæ Mariæ dicimus Virginis: dictum verò à Luca patrem Ioseph, non quidem secundum carnem, sed iuxta legem seu consuetudinè, quia Ioachin siue Eli pater fuit Mariæ coniugis Ioseph. In eodem autem tibi attinet gradu pater coniugis tuæ, aliusve consanguineus, qui attinet tuæ coniugi. Pater itaque coniugis tuæ, pater est tuus. Si igitur Eli, qui idem est, quem nos vocamus Ioachin, propterea dictus est pater Ioseph à Luca quia ille pater fuit carnalis coniugis Ioseph beatæ Mariæ: tunc certum fit, quomodo Maria ex Dauid per Nathan descenderit, Ioseph verò per Salomonem: quorum vterque de tribu est Iudæ, & filius ex semine Dauid, Testatur autem Ambrosius quoque verè Christum descendisse per Nathan qui legitimus filius fuit naturalisque Dauid ex Bethsabee, non sacerdos, sed cui ut principi eiusque successoribus commissus erat ordo sacerdotum, haberetque respectum

Matth. 2. Lucæ 1. 2.

Hieron.

Generationem qualem Matheus explicet in genealogia Christi. Lucæ 1.

Ambros.

super eos, ne quid iniqui molirentur contra regem.

*Quid originale sit peccatum, quantumve noceat: à quo beata
est Virgo Maria præseruata.*

Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te. Cantorum IIII. Nemi-
mini verba hæc iustius applicantur, quàm beatissimæ virgini Maria.
Quippe, quæ sola inter omnes creaturas tota pulchra est, sola ex omni
parte candida, adeo vt nulla sit in ea macula. Leguntur igitur hodie merito
de ea in illius laudem hæc verba. Si quid em hodie concepta est: quæ cõ-
ceptio in omnibus hominibus alijs est immunda. Omnes enim cõcipimur
filij iræ & in peccato originali: à quo nisi mundemur, non videbimus Deum
nec eius beatitudine perfruemur. Ab hoc tamen defectu singulari, diuinoq;
priuilegio exempta præseruataque fuit beatissima virgo Maria, ne incide-
ret. Et hæc ratio nobis est, & causa iucunditatis hodiernæ, qua illi decorem
hunc, pulchritudinem, puritatemque post Deum excellentissimam gratula-
mur. Deoque pro hac re gratas agimus. Itaque charissimi filij cum nunc di-
cendum nobis sit, cuiusmodi hoc fuerit beneficium, præseruari ab originali
peccato diuinitus, ea propter quid originale peccatum sit, est primo inuesti-
gandum. Quapropter sciendum, quod benedictus Deus hominem creauit
rectum, quem secundum imaginem suam creans, secundum se etiam eundem
vestiuit virtute: quia inferiores animæ vires & concupiscentias omnes ple-
ne fecit obedire rationi. Ea propter si Adam non peccasset, nulla fuisset ne-
que in eo, neque in aliquo homine concupiscentia praua, nulla rebellio
carnis, nulla denique inordinata commotio sensualitatis aduersus spiri-
tum, aut rationi contraria. Non fuisset denique in homine alicuius ma-
li cogitatio, nulla mala voluntas qua læderetur proximus, aut ex alio
alius offenderetur, nulla quoque repugnantia membrorum. Ideo ex nudi-
tate etiam nulla erit erubescencia, quia ibi inobedienciæ deerat turpitude,
& concupiscentiæ, vnde erubescencia posset generari, libido. Et quamuis ne-
mo famem, sitimve sensisset nihilominus tamen suo quisque tempore edens,
feruante hac originali iustitia, nec perturbationem sensisset, nec ægritudi-
nem. Neminem vlla creatura læsisset, non aer, non ignis, non aqua, non be-
stia, aut quodcunque aliud. Omnia enim obedissent homini, & homo obe-
disset in omnibus Deo.

Hoc itaque præclarum donum originalis iustitiæ acceperat Adam pro se
& pro posteris suis. Quod quomodo pro se, suisque successoribus cunctis
accepit, ita præuaricando præceptum diuinum, pro se, pro suisque omnibus
iterum amisit, non aliter, quàm si quis comitum immunitate aliqua aut
priuilegio donatus fuerit pro se suisque hæredibus: sed si postea Domino
suo perfidus fuerit inuentus, amittit iterum pro se suisque hæredibus priui-
legium quo fuerat donatus. Quapropter peccatum transgressionis, in A-
dam licet actuale fuerit peccatum, in nobis tamen illud non est actuale, sed
originale, quod per generationem in nos, hoc est, de vno in vnum trans-
funditur, omnesque illius efficiamur peccati, quantum ad priuationem ori-
ginalis iustitiæ attinet, participes, quotquot humana sumus natura confor-
tes. In hoc peccato concipimur omnes, vt Dauid testatur: *Eice enim in iniqui-
tatis. on. eptus sum, & in peccatis conceptus me mater mea.* Est igitur originale
peccatum

Ephes. 2.

Conceptio-
nis festum
celebrandi
ratio quæ
nã sit.

Sapient. 2.

Eccl. 17.

Iustitia ori-
ginalis pri-
mo homini
data quàm
præclarum fue-
rit donum.Quanta bona
per peccatũ
originale ho-
mo amisit.

Mat. 1. 10.

IN FESTO CONCEPTIONIS B. MARIAE.

peccatum, defectus aut priuatio originalis iustitiæ, quam habere debet homo, & non habet: hoc est, quam natura humana quidem acceperat, sed demerito suo, hoc est, per primum peccatum in natura humana commissum, iterum amittit. Quotquot enim nascimur communi lege, nascimur filij iræ, non habentes originalem iustitiam, quam deberemus habere, vt puta in Adam nobis, hoc est, naturæ humanæ datam. Itaque non habere quod debemus habere id ipsum dici potest originale peccatum. Quod licet ex priuatione sit originalis (vt dixi) iustitiæ, non tamen peccatum originale hunc solum nominat defectum originalis iustitiæ, qua caremus, sed affectionem etiam nominat malam, pronitatem ad malum, peccandi libidinem, tarditatem, grauitatemq; ad bonum atque concupiscentiarum, & vitiorum omnium fontem, omniumq; malorum scaturiginem, quæ in carne nostra latentia inde promanant atque pullulant, ob originalis iustitiæ defectum, seu originale peccatum. Quod quidem peccatum nobis in baptismo ita remittitur, vt non imputetur à Deo paruulo, aut alteri baptizato, quod iustitiæ careat originali, aut quod infirmitatem, rebellionemq; carnis, concupiscentiarumq; sentiat importunitatem. Quo fit, vt non solum nihil damnationis propterea sit his, qui sunt in Christo Iesu baptizati, sed etiã gratiam Dei, innocentiamq; recipiant vestem, submersis, desertisq; omnibus peccatis eorundem in baptismo: Ibi enim omnes Christi redemptionis efficiemur participes: Ibi filij adoptionis efficiemur Dei, filij gratiæ, filij lucis, membra Christi, hæredes Dei. Non ergo nobis in Christo baptizatis nocet, quod defectus in nobis manet originalis iustitiæ, quem defectum originale peccatum vocamus quodve in ordinatarum concupiscentiarum, vitiorumq; sentimus multitudinem, motuumq; iadomitorum rebellionem: quæ tamen nos à Deo separarent, si in peccato illo originali, puta non baptizati, aut non in Christum credentes moreremur. Secundo, sciendum, ex peccato originali nobis euenire graua: Primum est, obligatio ad damnationem perpetuam. Quicumque enim in peccato mortuus fuerit originali, huic clausum est regnũ cælorum æternamq; damnatione separatur à Deo. Proinde Paulus, *Erasmus*, inquit, *natura filij iræ sicut ceteri*. Porro, filij iræ quid sunt, nisi filij perditionis? Hoc malum tollitur nobis per baptismum. Tollebatur quoque in veteri lege per circumcisionem, & in lege naturæ per sacrificia & per fidem. Nunquã enim defuit mundo remedium contra originale peccatum, quo efficerentur homines filij gratiæ atque amici Dei. Nullũ tamen erat ante Christi passionem remediũ, quod reconciliaret Deo naturam humanã, nec B. Virgini quidem (quæ sine peccato cõcepta est originali, quia præseruata est ex dono Dei singulari ab originali peccato, quod, nisi præseruaretur, incidisset) nec cuius sanctorum pateret regnum cælorum, antequam Christus debitum omne per Adam, pro nobis & pro vniuersa natura humana, in qua peccatum erat, soluisset. Non debet autem cuiquam hoc iniustum videri. Siquidem si Adam non peccasset, profuisset nobis etiam omnibus ad seruandam originalem iustitiam, illius bona voluntas. Idcirco pari ratione nobis quotidie obest peccantibus Adæ mala voluntas, non secus, atque ex hæredato patre necesse est filium ex hæredari. Habet autem hoc locum in originali peccato tantum. Siquidem de alijs

Peccatũ originale quid.

Ephes. 1.

Peccatũ originale quæ includat.

Originale peccatũ quidnam remittatur in baptismo.

Roman. 8. Baptismus quæ bona conferat.

bidem. Ephes. 5. Roman. 2.

Mala quæ homini ex originali euenierint peccato.

Circumcisio legis vt fuerit contra peccatum originale, sicut in lege naturæ.

Ezech. 18.

- peccatis, neque parentes pro filijs, nisi criminum sint eorum participes: quia anima quæ peccatum commiserit in ipso morietur. Pater enim non portabit iniquitatem filij, neque filius portabit iniquitatem patris. Verum, vt dixi, in originali peccato, hoc est, in exheredatione originalis iustitiæ, filij pati habent in parentibus. Secundum malum, quod ex peccato nobis relinquitur originali, concupiscentia est carnis aduersus spiritum. Hæc est peccatum non sit, Iacobo tamen teste, ex peccato est, & ad peccatum prouocat, imo peccatum, si ei consentiatur, gignit. Quo fit vt in scriptura non raro peccatum nominetur. Sic enim Paulus hunc carnis languorem, non semel peccatum vocat, Augustinus quoque concupiscentiam ait nobis dimitti, non vt non sit, sed vt non imputetur. Ex hac autem concupiscentia praua, oritur continua ad mortem vsque hæc nobis pugna quæ est inter carnem & spiritum, de qua Apostolus conqueritur dicens: *Sento aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis mee, & captiuantem me in lege peccati.* Et ad Galatas: *Caro concupiscit aduersus spiritum, & spiritus aduersus carnem, vt non quæcunque vultis, illa faciatis.* Hæc concupiscentia non tollitur nobis vsquequaq; sed minuitur bene, & Dei gratiæ adiutorio confortatur, ne vim nobis possit inferre, nec sine voluntatis nostræ assensu nobis nocere.
- Tertium est malum, ignorantia. In magna enim scientia creatus fuit Adam, omniumque rerum noticia plenus, quippe qui iuxta proprietates singulorum animalibus nomina posuit. Nos verò à sublimi scientia illa excidentes, parum nouimus. Nullam enim substantiam in propria essentia, sed ex accidentibus tantum cognouimus.
- Quartum malum est, ex originali peccato manans, mors, & post mortem corruptio, incineratioque. Nam vt sapiens ait. Non fecit mortem Deus, nec latatur in perdicione viuorum. Si ergo Deus non fecit mortem, vnde, nisi ex peccato, venit? Inducit itaque originale peccatum, non solum mortem, sed & pœnas, infirmitatesque, famem, sitim, fatigationem, dolorem, tristitiamque inordinatam, & id genus incommoda multa: post mortem verò putrefactionem, & incinerationem, iuxta Dei maledictionem Adæ datam, dicens: *Quia pulvis es & in puluerem reuerteris.* Tertio, mirandum non est hominem baptizatum, & à peccato originali mundatum, concipere gignereve in peccato originali: quia quod pater aut mater gignit, non est ex substantia gratiæ, sed ex substantia naturæ vitiatæ. Quare hæres sicut efficitur per patrem naturæ (vt ita dicam) ita non potest esse aliter de lege communi, quam hæres naturæ vitiatæ. Quod enim caret pater originali peccato per baptismum, est diuinæ gratiæ, quod verò ex eo nascitur filius est naturæ. Hoc autem locum non habet (vt supra dixi) in solo originali peccato. Quomodo enim personalis virtus, probitalve patris non derivatur in filium, ita nec iniquitas personalis, puta furtum aut homicidium. Contra verò, si originale iustitiam Adam tenuisset, hanc in omnem posteritatem transfudisset. Nunc verò quia amisit non sibi tantum, sed omnibus quoque nobis, hoc est, vniuersæ posteritati suæ amisit. Generat igitur regeneratus in baptismo filium in originali peccato, vt dixi, quia vt Augustinus ait, Iudeus circumciscus generat filium non circumciscum. Et palea licet magno sit labore separata à grano tritici, si tamen in terram projiciatur tritici granum, nõ

triticium.

eriticum producit sine palea, sed cum palea. Sic aliud est, tam pater, quam mater per Dei gratiam, iuxta quam non ex illis nascitur proles, aliud est per naturam, iuxta quam generat prolem. Quarto, quia ex omnibus diuina bonitas elicit bonum, noluit per baptismum nos ita ab originali liberari peccato, vt nullæ huius in nobis molestiæ, nullæ reliquiæ manerent, sed, quæ dixi mala superiora, primo excepto, in nobis reliquit ad virtutis exercitium, vt inde coronaremur à Deo: vnde astuta, inuidia quæ serpentis sibi voluit nos subijcere, cælestique priuare hereditate. Quinto, sentiendum est firmiterque tenendum, beatissimam virginem Mariam conceptam esse sine originali peccato. Sanctus namque Ioannes baptista, S. Hieremias concepti quidem sunt in originali peccato, sed in vtero ante sunt purgati seu sanctificati, quam nati. Quare beatissimam Dei matrem singulari atque maiori priuilegio decuit sanctitatis ac puritatis illustrari, non vt purgaretur ab originali peccato, sed quæ ne contraheret illud, præseruaretur. Dixerat enim Dominus de beatissima hac virgine serpenti, hoc est, diabolo: *inimicitias ponam inter te & mulierem, & inter sementuum & semen illius. Ipsa conteret caput tuum & tu insidiaberis calcaneo eius.* Quomodo beatissima hæc virgo contriuisset caput serpentis huius, si vel ad momentum serpenti, hoc est, diabolo per originale peccatum subiacuisset? Absit absit, vt beatissimam Dei matrem, ne ad momentum quidem filiam dicamus aliquando fuisse diaboli, filiam quæ iræ. Quomodo enim dici posset in matrem Dei ab æterno electa, si aliquando diaboli fuisset ancilla? Non hoc passus est, in sua dilectissima matre Deus, Dei & virginis filius. Propterea B. Hieronymus de beatissima virgine loquens, ait. Nulli dubium est de matre Domini, quia talis debuit esse, quæ non possit argui de peccato: quandoquidem ad ignominiam non modicam id vergeret Christi: quin potius decebat maximè (vt verbis D. vtar Anselmi) ea sanctitate, ea puritate nitere hanc virginem, quæ Christum Dei Filium conceptura erat & paritura, qua maior sub Deo non posset intelligi. Nequaquam igitur Dei mater, nequaquam regina cælorum, angelorum domina, nec ea quæ demonibus est terrori ac formidini, existimanda est in originali fuisse peccato concepta. Eua in sua creatione omnis macula experta fuit ac virij. Num Eua inferiorem putabimus Mariam, vt illam dicamus sanctam, hanc dicamus in originali peccato conceptam? Aut quomodo eam præ cæteris dicemus mulieribus benedictam, si eam cæteris æquamus? Quomodo est inquam præ omnibus benedicta Maria, si in peccato concepta est, aut si eius ortus, quam Eua fuerit immundior? Absit igitur, vt in Eua præferamus imaginem ac figuram veritati. Nihil enim nisi figura beatissimæ Mariæ fuit Eua. Sed quomodo quis dubitare possit de beatissima virgine ab initio & ante secula in Dei matrem electa, quin illius conceptio munda fuerit & sine peccato? An plus non valet gratia, quam natura? Sunt sanctorum, sunt quoque scripturæ sacræ sententiæ quædam generales, quod nemo nascatur, nemo viuat sine peccato. Esto, lex communis est. An Deus non potuit, quem voluit à lege communi eximere? An matrem suam non potuit priuilegio singulari honorare? Si eam in multis alijs exemit, quomodo hic eam neglexit? Naturæ vilitatem non est nec consentaneum virginem concipere & parere: præstitum tamen hoc diuinitus est Mariæ.

Reliquiæ malæ quænam rei mæritæ ex originali peccato.

Mariam sine originali peccato conceptam esse. Lucæ 1. Hierem. 1.

Gen. 3.

Nec ad momentum quidem beatam Mariam subiacuisset peccato originali. Hieronym.

Anselmus.

Gen. 1.

Lucæ 1.

quam fuisse figuram B. Mariæ virginis. 1. Reg. 1.

Mariam matrem tuam quibus priuilegijs singulari.



ribus Deus
honorauerit.
Genes. 3.
Ibidem.

Mariam vir-
ginem ab o-
riginali pec-
cato praefer-
uari, quam
bene congru-
erit.

Quomodo
filij effici-
mur B. Virgi-
nis Matris.

Virtutes B.
Mariae nobis
imitandae
quae sint.

Nonne cunctis mulieribus dictum est à Deo, *In dolore paries filios?* Maria ta-
men peperit virgo, non in partu dolorem, tristitiam ve sensit. Nonne ho-
mini dictum est, vniuersoque generi humano, *Quia puluis es & in puluerem
reuertere?* Maria tamen non sensit corruptionem. Eius namque sacratissi-
mum corpus non decuit incinerari, nec etiam putrefieri potuit, quae neque
conceptu, neque partu est violata. Si igitur in alijs multis à communi lege
aliorum sanctorum est exempta, & decorata priuilegio singulari, quare
non etiam praeferuata est à peccato originali prae alijs? Nihil enim Deus in-
termisit in ea, quod ad venerationem, ad cultum, ad honoremque spectaret suae
sanctissimae matris. Si igitur non praeferuasset eam, hoc ideo esset, vel quia
nollet, vel quia non posset, aut quia non congrueret. Nullum horum hic
habet locum. Congruit maximè dignissimam omnium creaturarum, pro-
ximam post Christum Deum, honore singulari atque excellentiori affici.
Decebat quoque Christum innocentissimam, immaculatissimamque ma-
trem habere. Congruerat eandem quoque (quibus potuit creatura modis
ornari) virtutum, puritatisque excellentia, omnique genere sanctitatis
honorari à filio: quae tanta esset, vt non posset esse in creatura praestantior,
nec sub Deo intelligi maior. Congruit igitur non solum hoc Christo, vt
matrem suam seruaret mundam ac sanctam, verum etiam ita suae matri fa-
cere debuit, ita facere potuit, ita voluit: & quod nostrum est constanter cre-
dere, ita fecit. Nos igitur filij charissimi veneremur hanc virginem, ipsam
diligamus, imitemurque eius puritatem ac sanctitatem. Scimus enim Chri-
stum dixisse, dum à quodam illi nunciaretur, matrem ipsius & fratres for-
ris stare: *Qui sunt fratres mei, & quae est mater mea: Quicumque fecerit vo-
luntatem Patris mei, qui in caelis est, hic meus frater & mater, & soror est.*
Si ergo qui voluntatem Dei faciunt, Christi sunt fratres, sorores & mater,
videre quomodo non solum filij Mariae efficiamur, ipsius vitam imitando:
nec filij tantum sumus Christi nos confirmando vita Christi: sed esse possu-
mus etiam Christo & soror & frater & mater, si fecerimus quae bene placita
sunt eius Patri. Quo manifestum fit, Christum non tam amare coniunctio-
nem sanguinis, quam voluntatis. Scudeamus igitur virtutes beatissimae
virginis imitari, & eiusdem quibus ipsa placuit Deo placere, pura humilitate
profundissima. Ipsa enim de excellentissimis, multifarijsque donis Dei
nihil sibi ascripsit nihil sibi arrogauit, sed liberam ab omni se gloriatione
continuit, patientia mirissima & constanti. Ipsa enim patientissimam, man-
suetissimamque se exhibuit, & ab omni rancore, & amaritudine alienam
erga eos, qui filium suum persequabantur, aut crucifigebant se seruabat.
Charitate denique & temperantia, paupertate quoque spiritus, & virtute
discretionis emicuit. In quibus omnibus se speculum exhibuit sine macula,
quod imitemur, in quo Christum contemplemur, in quo Christum laue-
demus, Christo gratias agamus, qui nobis huiusmodi matrem de-
dit reginam misericordiae piissimam, clementissimam-
que: cui sit honor, laus, virtus & gloria in se-
cula seculorum, Amen.